

A2.3

Perspective profesionale în cariera unui consilier juridic Workshop, 26.08.2025

Cel de-al doilea workshop , desfășurat în data de 26.08.2025, l-a avut ca invitat pe dl. Vasile Stoica de la regional CFR Galați.

*Inițial li s-a explicat modul în care funcționează organizațiile consilierilor juridici. De exemplu , **Colegiul Consilierilor Juridici București, are ca motto:***

„Mereu împreună, niciodată singuri!” și „Fiat iustitia, et pereat mundus!”¹.

Scopul si rolul consilierul juridic este unul clar definit prin Lege: apărarea intereselor legitime ale subiectelor de drept reprezentate. Aceasta trăsătură are în vedere ”filtrele” profesiei de consilier juridic.

Astfel, consilierul juridic a fost gândit drept un gardian al Constituției la nivelul activității economice și interesului public al persoanelor juridice.

Constituția nu definește propriu-zis interesul legitim, dar orice interes legitim este cel care este conform Constituției si legilor țării (care la rândul său trebuie sa fie constituționale).

Altfel spus, un interes este legitim în condițiile în care este constituționalizat.

Interesul începe si se termină la Constituție. Orice filtru aferent acestor interese este realizat prin raportare la prevederile constituționale. Consilierul Juridic, asigurând acest filtru al constituționalității si legalității actelor prin exercitarea prerogativelor sale, are o veritabilă dimensiune constituțională. De asemenea, legea nu distinge în funcție de materia reprezentării, interesele legitime reprezentate putând fi circumscrise domeniului civil, administrativ, penal, comercial si așa mai departe. (existând obligația corelativă a statului de asigurare a instrumentelor necesare pentru ca entitatea profesională a consilierului juridic să își poată îndeplini acest rol). Într-un limbaj mai plastic, consilierul juridic se află “la baza lanțului trofic” al legalității și constituționalității diverselor acte ce intră în circuitul civil care emană de la persoanele juridice.

¹ Să se facă dreptate, desi lumea va pieri!

Principiile aferente profesiei sunt esențiale pentru realizarea activității. Ele îmbracă profesia de consilier juridic, drept urmare, orice activitate a acestuia se realizează cu respectarea acestor principii.

Paragraf preluat din cartea ”Profesia europeană de consilier juridic – Dimensiunea constituțională și europeană a profesiei în contextul funcționarilor publici și al RIL nr. 7/2024.”

Se explică toate simboluri din această siglă, cu explicarea momentelor care au generat necesitatea adăugirilor, începând cu simbolul central înfățișând zeița dreptății cu renumita balanță, continuând cu sabia dreptății, pana și călimara de cerneală (amintind că este nevoie de studiu individual și de redactarea unor documente) și terminând cu laurii succesului ca un nimb ce înconjoară celelalte simboluri în procesul stabilirii adevărului, a dreptății.

Cel de –al doilea simbol explicat este specific acestui organism . Acesta reia unele dintre elementele primului însemn, respectiv balanța dreptății, pana și un alt top de călămară, dar adaugă o carte deschisă, semn al nevoii de informare, de cunoaștere permanentă. Vulturii reprezintă ”paznicii dreptății”.

În continuare au fost prezentate și prelucrate postări de pe site-ul CCJB, precum următoarele tematici :

Consilierul juridic – Istoria ”Normativă”

Sfera subiectelor de drept reprezentate este una clar determinată, respectiv statul, precum și orice altă persoană juridică de drept public sau de drept privat, indiferent că este vorba de persoane de la nivel central, regional sau local.

„Chintesența art.1 din Legea nr. 514/2003 relevă calitatea subiectelor de drept reprezentate, fiind vorba de persoane juridice, iar nu de persoane fizice. Astfel, consilierul juridic nu apără interesele legitime ale persoanelor fizice, ci ale celor juridice. Această deosebire este o reminiscență a istoriei acestei profesii, o istorie comună cu avocatura, desprinsă din regretabila scindare a acesteia în perioada fostului regim în avocați și avocați de stat, respectiv avocați

jurisconsulți, care reprezentau cu precădere persoanele juridice din sistemul public, ce au să devină consilierii juridici de astăzi. Reprezentând cu precădere persoanele juridice, adică entitățile în marea majoritate cu scop lucrativ constituite potrivit legii române, observăm că rolul consilierului juridic este de realiza filtrul constituțional și legal (al intereselor legitime) pe domenii cu impact economic. Activitățile economice ale persoanei juridice de drept privat, prin efectul derulării lor conform legii, produc venituri impozitabile. Aceasta înseamnă că entitatea profesională a consilierului juridic are un rol de „*prezervare*” a legalității finanțelor publice, materia impozabilă fiind rezultatul activităților conforme Constituției și legilor române (adică doar interesele legitime).

În ceea ce privește persoanele juridice de drept public, prin înființarea și existența legală certifică existența unui interes public al activității lor. În acest caz, consilierul juridic, aflându-se în slujba persoanelor de interes public, lucrează în slujba interesului public.

Situația va fi similară și în ceea ce privește persoanele juridice fără scop lucrativ, conform celor arătate în cadrul dimensiunii constituționale a acestei profesii. Toate aceste activități se derulează în baza unui raport de muncă sau de serviciu, în conformitate cu prevederile art. 2 și 3 din Legea nr. 514/2004. Altfel spus, activitatea de filtru al intereselor legitime și de *prezervare* a interesului public (atunci când reprezintă persoanele juridice de drept public) și al *prezervării* legalității finanțelor publice (atunci când lucrează pentru persoane juridice de drept privat) sunt prestate cu regularitate și, în cele mai multe cazuri, pe durată nedeterminată.

Nu în ultimul rând, sunt reprezentate toate tipurile de persoane juridice, indiferent de nivelul acestora (central, regional sau local). Astfel, în ceea ce privește persoanele juridice la nivelul cărora își desfășoară activitatea consilierul juridic, acestea pot fi centrale, regionale sau locale, astfel că această entitate profesională este prezentă în toate ramurile de activitate ale economiei naționale (administrație publică, energie, transporturi, sănătate, finanțe – bănci, economie ș.a.m.d.). Aceste aspecte conturează rolul specific profesiei de consilier juridic distinct de cel al celorlalte profesii juridice.”

Paragraf extras din cartea „Profesia Europeană de Consilier Juridic – Dimensiunea constituțională și europeană a profesiei în contextul funcționarilor publici și al RIL nr. 7/2024”

Profesia de consilier juridic² își are rădăcinile în tradițiile juridice antice, însă rolul său modern a evoluat treptat, pe măsură ce sistemele de drept au devenit mai complexe, iar necesitatea unui cadru profesional bine definit pentru asigurarea conformității legale a organizațiilor a crescut. Deși profesia de consilier juridic nu a beneficiat întotdeauna de aceeași vizibilitate și apreciere ca alte profesii juridice și pentru instituțiile publice. Acest rol nu era formalizat ca o profesie, dar se considera esențial pentru buna funcționare a administrației și justiției romane. După prăbușirea Imperiului Roman și în perioada medievală, în Europa, funcția de consilier juridic s-a dispersat, fiind înglobată în cadrul clerului și al nobilimii. Aceste structuri medievale au avut nevoie de consultanță în materie de drept feudal și dreptul canonic, ceea ce a pus bazele unei relații între cei care elaborau și aplicau legile și cei care interpretau aceste norme.

2. Secolul XIX: Formarea unui cadru profesional distinct În perioada modernă, începând cu secolul XIX, profesia de consilier juridic a început să ia contur în mod oficial, în special în cadrul statelor europene care au început să dezvolte sisteme juridice mai elaborate și organizate. În Franța și Germania, de exemplu, funcțiile de consilieri juridici interni au apărut în marile corporații și în instituții publice, odată cu creșterea complexității tranzacțiilor comerciale și a necesității reglementării legale a activităților economice.

3. Secolul XX: Consolidarea și reglementarea profesiei Secolul XX a marcat o eră de consolidare a profesiei de consilier juridic, în special în urma dezvoltării statelor moderne și a reglementării stricte a domeniilor juridice. Începând cu primele decenii ale secolului, în multe țări europene, profesia a fost reglementată prin legi speciale, iar consilierii juridici au început să fie recunoscuți ca profesioniști care asigurau conformitatea legală și protecția instituțiilor publice și private.

4. Secolul XXI: Profesionalizarea și integrarea în cadrul european În ultimele decenii ale secolului XX și începutul secolului XXI, profesia de consilier juridic a continuat să se extindă și să se adapteze noilor provocări ale globalizării economice și reglementărilor internaționale. În Uniunea Europeană, profesia a fost recunoscută într-o manieră mai formală, iar reglementările legale privind drepturile și responsabilitățile consilierilor juridici au fost integrate în legislațiile naționale, inclusiv în România, prin adoptarea Legii nr. 514/2003 privind organizarea și exercitarea profesiei de consilier juridic. În prezent, consilierul juridic este un profesionist respectat, care joacă un rol crucial în cadrul instituțiilor publice și private, având responsabilități ce variază de la asigurarea conformității legale, la gestionarea riscurilor și consilierea strategică a organizațiilor. Recunoașterea sa ca actor esențial în sistemul de drept

² <https://ccjb.ro/2025/04/17/monografia-profesiei-de-consilier-juridic/>

continuă să crească, iar rolul său în arhitectura statului de drept și în prevenirea conflictelor legale este din ce în ce mai apreciat.

5. Provocările și direcțiile viitoare ale profesiei În ciuda progreselor semnificative realizate în reglementarea și recunoașterea profesiei de consilier juridic, rămân provocări importante în ceea ce privește uniformizarea standardelor profesionale la nivel european și asigurarea unei protecții adecvate a drepturilor consilierilor juridici. Armonizarea normelor de formare și certificare, protecția confidențialității și clarificarea statutului consilierilor juridici în raport cu avocații sunt doar câteva dintre direcțiile viitoare care vor influența evoluția acestei profesii. În concluzie, profesia de consilier juridic a evoluat de-a lungul istoriei sale de la o funcție administrativă într-o profesie recunoscută și reglementată, esențială pentru funcționarea corectă a statului de drept. Provocările viitoare se află în consolidarea acestei profesii la nivel european și în adaptarea continuă la cerințele unui sistem globalizat și interdependent de reglementări juridice. Deși reprezintă una dintre cele mai vechi forme de exercitare a profesiei juridice, activitatea jurisconsultului a fost, în mod tradițional, plasată într-un con de umbră în raport cu celelalte ramuri consacrate ale dreptului.

În evoluția sa modernă, această profesie a fost frecvent percepută mai degrabă ca o alternativă profesională marginală, accesată adesea de persoane care, din motive independente de voința proprie, au fost constrânse să renunțe la cariere cu o vizibilitate instituțională mai ridicată, precum cele din domeniul justiției, diplomației, administrației publice sau vieții politice. Această perspectivă, influențată de factori socio-profesionali și culturali.

În cadrul Uniunii Europene, profesia de consilier juridic cunoaște o diversitate de forme de organizare și reglementare, reflectând particularitățile fiecărui sistem juridic național. Cu toate acestea, se poate observa un element comun esențial: recunoașterea funcției consilierului juridic ca parte integrantă a mecanismului de conformitate legală, consultanță instituțională și protecție juridică preventivă în cadrul entităților publice și private.

În Franța, figura juriste d'entreprise este reglementată distinct față de profesia de avocat, însă se bucură de un statut consolidat, fiind asociată marilor structuri economice și instituționale. Deși nu beneficiază de confidențialitate profesională în aceeași măsură ca avocatul (secret professionnel), există dezbateri constante privind extinderea acestor garanții și asupra consilierilor juridici interni.

În Germania, consilierul juridic (Syndikusrechtsanwalt) este o categorie profesională recunoscută și reglementată, integrată în cadrul Baroului federal, având dreptul de semnătură și reprezentare în anumite limite, dar și obligații de formare profesională continuă. Distincția dintre avocatul extern și consilierul

juridic intern a fost în parte estompată prin decizii jurisprudențiale și modificări legislative recente.

În Italia, profesia de consilier juridic este exercitată fie în calitate de consultant în cadrul întreprinderilor sau autorităților, fie în paralel cu statutul de avocat, într-o formulă de compatibilitate condiționată. Se acordă o importanță deosebită respectării normelor deontologice și integrării în organismele de supraveghere internă.

În Spania, consilierul juridic (asesor jurídico) poate funcționa fie ca angajat al unei instituții, fie în calitate de colaborator extern. Deși nu există o reglementare unitară a funcției la nivel național, aceasta este recunoscută ca esențială în structura de guvernare juridică a organizațiilor. Nu pot să nu evoc, chiar și în treacăt, figura excepțională a lui Nicolae Titulescu, un titan al dreptului și diplomației românești, al cărui impact asupra sistemului juridic și internațional a fost remarcabil. De-a lungul carierei sale, Titulescu a fost avocat, ministru, diplomat, academician, orator și profesor, însă, în ultimii săi ani de viață, în exilul din Elveția, și-a continuat activitatea profesională ca jurisconsult al marilor bănci și corporații internaționale. Alegerea sa de a se dedica acestei profesii subliniază nu doar versatilitatea sa intelectuală, ci și importanța esențială a activității de consilier juridic. În acest domeniu, am învățat că, indiferent de circumstanțele sociale sau politice, se impun responsabilitatea, competența, devotamentul și respectul față de etica profesională. Astfel, Titulescu reprezintă un exemplu elocvent al angajamentului față de drept și față de principiile fundamentale ale justiției. Evocarea acestui context ne readuce în memorie tragedia truditului în domeniul dreptului, un profesionist a cărui activitate a fost mereu marcată de vicisitudinile vremurilor schimbătoare. Aceste schimbări, deși nu au adus niciodată o pauză reală, l-au forțat să trăiască într-un continuu provizorat și în nesiguranță, fiind expus constant și niciodată cu adevărat protejat. Această realitate, adesea ignorată sau minimizată, subliniază dificultățile cu care s-a confruntat profesia noastră de-a lungul timpului.

În acest sens, evocarea trecutului devine esențială pentru a înțelege motivele care au determinat reglementarea cu întârziere a profesiei de consilier juridic, un proces care a necesitat eforturi considerabile și chiar sacrificii. Totodată, această retrospectivă oferă o clarificare a fundamentelor pe care se bazează necesitatea de a depune, în continuare, eforturi deosebite și extrem de serioase pentru a menține statutul nostru profesional și pentru a asigura consolidarea și protecția acestuia într-un context în continuă schimbare. În continuare, voi enumera câteva dintre momentele-cheie ale reglementărilor care, pe parcursul unui secol și mai bine, au marcat evoluția profesiei de consilier juridic și au condus la adoptarea Legii nr. 514/2003 privind organizarea și exercitarea acestei profesii, o reglementare care răspunde, de asemenea,

cerințelor și solicitărilor formulate la nivel european. Aceste etape fundamentale reflectă parcursul anevoios al profesiei noastre, un drum presărat cu provocări legislative și instituționale, care au culminat în recunoașterea oficială și reglementarea detaliată a acesteia.

Legii nr. 514/2003

Adoptarea Legii nr. 514/2003 a constituit un moment de referință în istoria juridică a României, stabilind cadrul normativ pentru organizarea și exercitarea profesiei de consilier juridic. Această lege a consolidat statutul consilierilor juridici, asigurându-le drepturi și obligații clare și recunoscându-le rolul esențial în protejarea intereselor juridice ale entităților publice și private. Astfel, reglementarea profesiei de consilier juridic a contribuit la echilibrul și buna funcționare a sistemului juridic românesc, consolidând statul de drept și consolidând ordinea juridică în fața provocărilor economice și administrative.

Deopotrivă, adoptarea Legii nr. 514/2003 privind organizarea și exercitarea profesiei de consilier juridic reprezintă un moment semnificativ în evoluția reglementării activității juridice în România. Deși inițial proiectul de lege a fost întâmpinat cu o rezistență considerabilă din partea avocaților, considerați inițial ca principalii actori ai domeniului juridic, acesta a ajuns să fie susținut și promovat de către deputații și senatorii avocați, într-o manieră aproape unanimă, fără diferențieri politice evidente. Această unitate de viziune asupra necesității reglementării profesiei de consilier juridic subliniază importanța strategică a acestei profesii în consolidarea statului de drept și în funcționarea corespunzătoare a instituțiilor publice și private.

Este relevant de menționat faptul că procesul legislativ a fost de o durată semnificativă, cu o pregătire prelungită și cu o activitate intensă în cadrul Camerei Deputaților, unde a fost necesară aproape întreaga legislatură pentru a ajunge la adoptarea finală a legii. Această perioadă de dezbateri și negocieri a fost marcată de o confruntare constantă între diverși actori politici și profesioniști din domeniul dreptului, care au exprimat viziuni diferite asupra scopului și formelor de reglementare a profesiei. Cu toate acestea, este semnificativ că, în ciuda opoziției inițiale și a complexității procesului legislativ, legea a fost adoptată în mod final, având un caracter amplu și reflectând necesitatea de a încadra profesia de consilier juridic într-un cadru clar și previzibil. De asemenea, este important de subliniat că, în ciuda statutului inițial de proiect nedorit de avocați, Legea nr. 514/2003 a devenit un instrument esențial în asigurarea unei protecții juridice adecvate atât pentru persoanele juridice de drept public și privat, cât și pentru interesele statului. Astfel, reglementarea profesională a consilierilor juridici a permis nu doar crearea unui cadru legal pentru acest tip de activitate, dar și întărirea încrederii în sistemul juridic românesc și în eficiența instituțiilor care operează în domeniul dreptului.

După aproape un an de dezbateri intense și aprofundate în cadrul Comisiei Juridice, procesul legislativ al Legii nr. 514/2003 a ajuns la un punct critic, iar dezbaterile pe articole în Camera Deputaților s-a încheiat cu un vot negativ. Acest rezultat a fost determinat, în mod semnificativ, de influența considerabilă a lobby-ului Uniunii Avocaților, care a reușit să constrângă majoritatea deputaților, blocând astfel adoptarea unei reglementări care ar fi reglementat statutul și activitatea consilierilor juridici într-un mod distinct față de celelalte profesii juridice. Această opoziție din partea avocaților a fost alimentată de temerea că reglementarea profesiei de consilier juridic ar fi putut afecta domeniul lor de competență exclusivă, în special în ceea ce privește asistența juridică oferită persoanelor fizice și juridice. Astfel, lobby-ul avocaților a subliniat riscurile pe care le-ar fi adus reglementările propuse pentru integritatea și autonomia profesiei lor, iar acest argument a fost suficient de convingător pentru a determina respingerea inițiativei legislative. În acest context, respingerea proiectului în Camera Deputaților reflectă complexitatea procesului de reglementare a profesiilor juridice în România, dar și conflictul dintre diversele interese profesionale.³

Această etapă din cadrul legislativ a fost marcată de o opoziție vehementă și persistentă din partea avocaților, care, în pofida unor presiuni externe și interne, au reușit să împiedice adoptarea Legii nr. 514/2003 în forma dorită de inițiatori. Astfel, procesul legislativ al reglementării profesiei de consilier juridic a devenit un exemplu al dificultății în reconcilierea intereselor și competențelor diverșilor actori din sistemul juridic românesc. Procesul legislativ al reglementării profesiei de consilier juridic a fost marcat de o serie de etape dificile și provocatoare, reflectând complexitatea și importanța acestei reglementări în cadrul sistemului juridic românesc. Deși la începutul dezbaterilor, în Camera Deputaților, proiectul de lege a întâmpinat opoziția puternică a unor grupuri de influență, în special a Uniunii Avocaților, eforturile susținute ale unor actori politici și juridici au reușit, totuși, să depășească aceste obstacole. După un lung proces de negociere, deliberare și revizuire, procesul legislativ a fost reluat la sfârșitul anului 2000, datorită intervenției decisive a avocatului deputat Vasile Lupu. În calitatea sa de președinte al ședinței, domnul deputat Lupu a reușit, într-o singură zi, să realizeze finalizarea dezbaterii pe articole și să obțină votul final al Legii nr. 514/2003, privind organizarea și exercitarea profesiei de consilier juridic. Aceasta a reprezentat o victorie semnificativă în demersul de reglementare a profesiei și consolidare a statutului său juridic, dar și un moment crucial în procesul legislativ. Totuși, procesul de adoptare a legii nu s-a încheiat cu votul din Camera Deputaților. După acest

³ ibidem

moment, legea a fost transmisă Comisiei Juridice a Senatului, unde a continuat să fie supusă unor revizuri substanțiale, ce au extins discuțiile și dezbaterile pe parcursul a trei ani.

Acest interval de timp a fost marcat de multiple modificări ale proiectului legislativ, care reflectau atât nevoia de a se armoniza cu normele și principiile juridice europene, cât și complexitatea cerințelor profesionale specifice consilierilor juridici. Așadar, procesul a fost nu doar unul legislativ, ci și unul de negociere, de consens și, nu în ultimul rând, de adaptare a normelor la realitățile profesionale și sociale ale momentului.⁴

Astfel, adoptarea Legii nr. 514/2003 nu poate fi privită doar ca o simplă realizare legislativă, ci ca o piatră de temelie în instituirea unui cadru juridic stabil și coerent pentru exercitarea profesiei de consilier juridic. Acest proces a subliniat atât importanța reglementării profesiilor juridice într-un mod transparent și echilibrat, cât și complexitatea interacțiunii dintre instituțiile statului și organizațiile profesionale, fiecare având propriile sale interese și viziuni asupra **reglementării profesiei de consilier juridic**.

Consilierul Juridic – Profesie Juridică

Scopul și rolul consilierul juridic⁵ este unul clar definit prin Lege: apărarea intereselor legitime ale subiectelor de drept reprezentate. Aceasta trăsătura are în vedere "filtrele" profesiei de consilier juridic.

Astfel, consilierul juridic a fost gândit drept un gardian al Constituției la nivelul activității economice și interesului public al persoanelor juridice.

Constituția nu definește propriu-zis interesul legitim, dar orice interes legitim este cel care este conform Constituției și legilor țării (care la rândul său trebuie să fie constituționale).

Altfel spus, un interes este legitim în condițiile în care este constituționalizat.

Interesul începe și se termină la Constituție. Orice filtru aferent acestor interese este realizat prin raportare la prevederile constituționale. Consilierul Juridic, asigurând acest filtru al constituționalității și legalității actelor prin exercitarea prerogativelor sale, are o veritabilă dimensiune constituțională. De asemenea, legea nu distinge în funcție de materia reprezentării, interesele

⁴ <https://ccjb.ro/2025/04/17/monografia-profesiei-de-consilier-juridic/>

⁵ <https://ccjb.ro/2025/02/26/consilierul-juridic-profesie-juridica-2/>

legitime reprezentate putând fi circumscrise domeniului civil, administrativ, penal, comercial și așa mai departe. (existând obligația corelativă a statului de asigurare a instrumentelor necesare pentru ca entitatea profesională a consilierului juridic să își poată îndeplini acest rol). Într-un limbaj mai plastic, consilierul juridic se află "la baza lanțului trofic" al legalității și constituționalității diverselor acte ce intră în circuitul civil care emană de la persoanele juridice.

Principiile aferente profesiei sunt esențiale pentru realizarea activității. Ele îmbracă profesia de consilier juridic, drept urmare, orice activitate a acestuia se realizează cu respectarea acestor principii.⁶

Conform site-ului CCJB, de curînd au reușit să deschidă două puncte de lucru: una la Pitești⁷, iar celalalt la Câmpulung.⁸ Această extindere a modului de organizare a profesiei de consilier juridic reprezintă o concretizare a nevoii de organizare profesională resimțită și în alte zone ale țării.

Opinăm că o bună organizare a acestei profesii în colegii conduce la perfecționarea permanentă a membrilor Colegiului, la schimburi de experiență care nu pot să fie decât benefice fiecărui membru, dar, deopotrivă, pot contribui la prestigiul organizației.

În acest context, menționăm că la seminariile de pregătire a consilierilor juridici au fost invitați și au participat și studenți ai facultății noastre (Institutul Național de Statistică).

Expert bune practici 2

⁶ Paragraf preluat din cartea "Profesia europeană de consilier juridic – Dimensiunea constituțională și europeană a profesiei în contextul funcționarilor publici și al RIL nr. 7/2024."

⁷ <https://ccjb.ro/ccj-pitesti/#>

⁸ <https://ccjb.ro/ccj-campulung/>